

2018. szeptember 1.

Kiadó-Szerkesztő: Kaskötő István, Kamarás Klára

XVII. évfolyam. 9. szám.

nyitó oldal
impreszum
beküldési feltételek
kapcsolat
vendégkönyv

TARTALOM

1. oldal

próza, versek

Baranyi Ferenc: Bujtóbballada
Fövényi Sándor: Az utolsó előadás
Iliés Renáta: Egy fa panasza
Kamarás Klára: Vétyemi ősbükkösben
Kolev András: Őszelő
Koosán Ildikó: Csendközelen
Lelkes Miklós: Ismeretlen ismerős
M. Laurens: Írd le a neved
Szeicz János: Végül

2. oldal

próza, versek

A. Turi Zsuzsa: Gyermekhalál
Albert Lőrincz Márton: Viharra áll
benches s gábor: a
megszólíthatatlanhoz
Bodó Csiba Gizella: A suttogó
Bokros Márta: Esti madárdal
Debreczeny György: azt mondta jó itt
Demeter Zsolt: Phoenix
Fetykó Judit: az elgondolkozásról
Hajnal Éva: vihar
Jávorka Ágnes: Lebegés
Kajuk Gyula: Titkos kert
Kő-Szabó Imre: Kitakart szemmel
Kovács Gabriella: Alzheimer
Kozák Mari: A csend
Márkus László: Origami
Nagy Antal Róbert: Bombázók
Nógrádi Gábor: M. Józsefné, K. Ilona
Nyakó Attila: Könnyes tobozmosoly
Péter Erika: A feledés patinája
Pethes Mária: Nagymosás
Rada Gyula: Éjjel
Sapa Brown: Haiku csokor
Soós József: Távolság, mint az álom
Szegő Judit: Gondolatok...
Thamássy Nagy Géza: Így szeretlek
Verasztó Antal: Poros úton

3. oldal

mikroszkóp

Köves József rovata

4. oldal

elfeledettek

Baranyi Ferenc
Bujtóbballada

„Az embereket mindig könnyű a vezérek uralma alá hajtani.
Csak annyit kell tenned, hogy elhiteds velük: támadás alatt
állnak, el kell itélned a pacifistákat, amiért hiányzik belőlük
a hazafiság és mert veszélyeztetik az országot.”

(Hermann Göring)

Hiteds a bolhát elefántnak
vagy vércsének a szünyogot,
tornádónak hiteds a bágyadt
alig lengő fuvallatot:
s nem előled – hozzád robog
kit űzöl, várva, hogy te véd meg.
S nyugodtan eltaszíthatod:
ellökve is csak téged éltet.

Hiteds: az veszt el hazánkat,
ki háború ellen dohog,
ki békességről prédikálgat,
míg harcba hívnak a dobok.
Hallgatja sok lelkes tulok
s nem érzi hóját lágy kenyérnek,
szeme kopogva is lobog,
s korgó gyomorral téged éltet.

Hiteds, hogy valóság a látszat,
élőkép a káprázatod,
hiteds: törvényes a gyalázat,
az, hogy a közvagyonot lopod,

hisz téged szolgál rég a jog,
nincs már, ki tyúkszedre léphet,
a nép kábítva tántorog
s kifosztva is csak téged éltet.

Herceg, hódolni nem tudok,
nézd el nekem, hogy nem dicsérlek,
a nyelvem srófra nem forog –
kitépheted. Némán se éltet.

2017. november 14-15.

KÖNYVAJÁNLÓ

A
MERCATOR STÚDIÓ
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodok útján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerená
Pápay Aranka: Örvények felett

A MEK-ről letölthető művek

Albert Lőrincz Márton: Törtarany.
Albert Lőrincz Márton: Kronosz kövei
Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot.
Fetykó Judit: Az úton
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Sarokház
Fetykó Judit: Magánosok klubja
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Álmodok asszonya
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Miből lesz a cserebogár
Kamarás Klára: Napraforgók
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kő-Szabó Imre: Életfotók betűkkel írva
Kő-Szabó Imre:
P. Horkai Feri kocsmája
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Nógrádi Gábor: Itt éltünk és haltunk
Ódor György: Magaddal szemben
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Végh Sándor: A csend hangjai

Munkatársaink Honlapjai

Bodó Csiba Gizella
Csepeli Szabó Béla
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Köves József

Ajánlott Honlapok

Ezredvég
A HETEDIK
Irodalmi Epreskert
Koday László
Magyar Elektronikus Könyvtár

Felix Mendelsshon
Serenade and allegro

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskó István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Szeicz János
Végül

Évek szálltak el fölöttem
száguldva, csaló az idő.
Az út végén állok, de csak
homlokomon lett több redő.

Most már, hogy lassan eltűnök,
megvallom neked, jó hazám,
hű voltam és szerettelek.
Te bántál velem mostohán.

Hiába kerestem titkát,
nekünk mit rejthet még e kor.
Majd ha lesz kérdésre válasz,
megfejtheti az utókor.

Voltam, de amit szerettem
köröttem, lassan elfogyott.
Szerelem, férfiharcaim
elhagytak, hát szabad vagyok.

Eszményektől izzó szívvel
voltam népemnek hű fia,
de fáraszt a tüskés világ.
"Finita la comedia!"

Lelkes Miklós
Ismeretlen ismerős

egy költő halálára

Nem volt ismerős, s nem volt ismeretlen.
Szívemben is volt - s nem volt a szívemben.
Utat keresett, s vélte - megtalálta,
de változó utak, hitek iránya:
a tömeg a rossz úton is egyre megy,
ha azon hajtják az ösztönérdekek.

Ezt tudta Ő - avagy nem tudta mégsem?

Tán jót akart, de megcsalta hitében
múlt és jelen. Sorsából messze látszik:

Fővényi Sándor
Az utolsó előadás

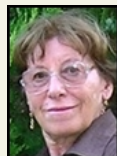
Elgurult fények, üres sorok,
a színpadon poros homály.
Vérbársony csend a karzaton,
egy kopott taps tenyérre vár.

Majd lágy zajok, hegedű matat,
és elsírja a-moll álmait.
Cyrano-vágy csókol falat,
néhány megsárgult jegy vivátozik.

A pénztárnál lehúzott függöny,
előtte álldogál az est.
Tanácstalan, majd bekopog,
mély zsebében aprót keres.

Kinn aludni készül a város,
fekete kabátot gombolt rá az éj.
Szikrákat cikkant a villamos,
ahogy fáradtan a remizbe ér.

Szél oson, s tolvaj eső,
már játszik az egész világ.
Az égi zsöllyére rácsúszik pár felhő,
Budapest, hát jó éjszakát.

Koosán Ildikó
Csendközelenben

Páfrányerdők, rejtett térszögek,
kék-fehér arabeszkjei a semminek,
napi expedíció egy jobb lét felé,
a te döntésed, s hiszed, Istené;
időd korrajzán a célkeresztet
pár fokkal idebb- odébb helyezed
a ráhatások pergő sortüze alatt,
hiszed mégis, van szabad akarat,
vagyódsz magasabb földek felé,
friss fűre, égre, ami az emberé,
ahol békében élhetsz napra nap,
hajnal szivárog át a csönd alatt,
lépted fészkel a süppedő avarba

ne várj - teremts magadnak Ég királyfit,
tömeg, ki népnek magad úgy elhiszed!
Látszat az Éden, s Kígyó is mást sziszeg
hátrad mögött, s azt az értékes Almát
helyetted inkább önmaguknak adják
a lángpallosos, fegyveres angyalok.
Nem is sejtetted, Te ártatlan halott?

Miért fáj nekem, hogy meghaltál csendben,
egyszerre ismerős és ismeretlen,
utat kereső és mégsem kereső,
s a Te kapud most bezárta az Idő!

Az én kapum is bezárhatja holnap
oly idő: árulója Holnapoknak,
ám nem kívánom, hogy bárkinek fájjon -
a Nincs és Van egyszerre a világom,
s Rólad is emlék, gyöngy-csendben hallgatag,
ha egy-egy versben felfénylik a szavad.

Sok ez? Vagy kevés? Tűnődhet éneken
a Véges - nélküle még sincs Végtelen.

2018.

Iliés Renáta
Egy fa panasza

Boldogság volt osztályrészem,
és nem gondoltam arra:
vajon ezt a beton eget
milyenféle kéz tartja.

Lábam alatt lengő páfrány,
gyantám mézszínű szurok,
nőttem én már ezer évet,
tovább nőni nem tudok.

Társaimmal együtt éltem,
amíg erőmből maradt:
darazsaknak adtam otthont,
altattam a madarat.

Gyakran fürkésztem az eget,
most engem az ég figyel.
Tegnap fűrészből berregett fel,
nem tudtam, hogy félni kell.

Kamarás Klára
VÉTYEMI ÓSBÜKKÖSBEN

Hol vannak a táncoló nimfák?
Fürge koboldok víg seregét ne keresd!
Már csak a fák... csak a fák... ők őrzik a tájat,
Őrzik a csendet, a békét és a magányt.

emlékezhetsz táltosi szavakra,
ha aranyat termő eső dorombol;
ennyi, amit menthetél a honból
rongyos sarud, míg idáig hozott;
viseltel lelked, ha összefoltozod
idő kell, csendes, színes őszidő,
hogy újra éledjen benned az erő,
mert hisz a világ bármerre halad
még lehet dolgod itt, a nap alatt.

2018. június 21

M. Laurens
ÍRD LE A NEVED

[*nomen est omen*]

Mondá az "Úr": Írd le a neved,
majd Én ítélek róla
s megmondom milyennek látom:
ördög, vagy angyalláb lóg ki alóla!
Majd pedig döntést hozok
nyomorult betűid látván:
kivetlek-e téged a világból,
ha közöttük bűvik meg a Sátán.

Írd le a neved,
és Én majd lehántom rólad:
megvizsgálom, hogy tetves-e,
a csupasz bőrt takaró tollad.
Mert Enyém a véres igazság
és kezemben van a pallos:
neved értéktelen számomra,
olcsó, egyszoba-hallos.

Írd hát le a neved!
Betűidből nem áll elem senki.
Nulla vagy ítélőszékem előtt,
még csak el sem kell temetni!
Hogy milyen szíved és lelked?
A jelekben ez nincsen benne?
Mondd meg hát hogy hívjalak,
és Név szerint leszel feledve!

Kolev András
Őszelő

Itt lent a völgyben minden elvirágzott:
sok csorba csésze és törött pohár.
Szél szórja szét a fénytelen szilánkot,
almát aszalni még maradt a nyár.

Hegyek felől az ősz oszon titokban,
léptére kelnek hűvös hajnalok.
Ingem se szárad már kifordítottan;
teát iszom, s egy varjat hallgatok.

a vendég

Derkovits Gyula festőművész

vendégkönyv

[következő oldal >](#)

Kajuk Gyula
Titkos kert

Titkos kertem ott van
hol a vég is véget ér.
E kertben minden fűszál
mégis az égig ér;
kertem csak egy fűcsomó,
maréknyi túlevél,
mélyén bűvösen
zsong a csend,
lábujjon jár a szél.
Kertemben csak néha sír
az üde-zöld moha,
kertemben nem bánanak
senkit sem, soha.
Hangyaként is bejárhatom
egy perc alatt kertemet;
ha rám hullik egy gyantacsepp
az öröklét eltemet.

Bodó Csiba Gizella
A suttogó

Levelek párája lebbentett fátylat szemem elé,
Ajtók szárnyai között mozdulatlan redőzött
A fehér száda,
Augusztus utolsó napjai álltak napraforgóként
Mereven vigyázba'
Feküdtem erőtlen, ereimben görcsösen
Kapaszkodott a vér,
Valahol testemben forgószél viharzott
Szédítő sebességgel,
Mint az a vörös por Jupiter felszínén!

Erő és erőtlenség harcolt bennem,
Fényes és sötét volt a Nap,
Lényemre hetven esztendő rakódott,
S még mindig nem ismertem ki
Magamon Magamat!

„Ismerd önmagad?! – tudom;
Ez egy /vagy sok/ életfeladat,
Az emberiség is forog maga körül
Egyetlen, végtelen picí pont mi vagy!

- Nézd csak a levelek mozdulatlanságát,
- Érezd csak bőrodön a nyárvégi tavaszt,
- Hallgasd a hangos és halk neszeket,
- Lásd be; ennyi – nem kevés – ami vagy!

Nagy Antal Róbert
Bombázók

A felszerszámozott végsebesség,
vad géplovak vágtatnak az égen.
Lángszóró lábuk halálmelegség,
felhők égnek alkonyati vérben,
altatóport öntenek a hangba.
Árva üvölt a házromok mellett,
vendetta fröccsen hörgő szavakra

Bokros Márta
Esti madárdal

Arany sugárba fonja lánghaját
a nap és rózsaszirmokon lobog
a fény, sűrű lombok között zuhog,
mint ömlő záporosó: a leszálló
alkonyat.

Átható csönd, borzongató,
egyszer csak bűvös dallamán
ujjongni kezd egy kis rigó:
kedveském, legyél te is vidám!

Debreczeny György
azt mondta jó itt

Hartay Csaba nyomán

az asztalon egy mohás kertkapu állt
beletúrtam a keszegek hajába
rengeteg rózsafüzértől roskadoztak a fák
megengedtem egy kútnak
hogy jöjjön belőle a víz
és megköszönte

a szalmakalapos hölgy megköszönte
hogy mocsári ciprussá (atra cupressus) változhatott
a kertkapu magától kinyílt
elköszöntek és hazamentek a keszegek
a rózsafüzérek pedig elkezdtek
magukat morzsolgatni

rekedten köhögött és köpködött a nap
adtam neki egy porcelán köpöcsészét
karikagyűrűk és karikás ostorok hazudoztak
anyám varrógépe alatt
ott volt a kertváros letakarva

Verasztó Antal
Poros úton

Az ökrösszekerek már rég elhaladtak

Valaki jön felénk az úton. Mi az istenharagját akarhat tőlünk? Sándor nem válaszolt azonnal az anyjának. Ült a nyitott góréajtóban előrehajolva, combjára könyökölve, és két ormótlan csizmája közt a földet nézte. Fáradtan érezte magát. Reggel óta csöves kukoricát kasolt a morzsoláshoz, most meg már várható volt, hogy nemsokára meghúzzák a levescsárdást a közeli falu templomtornyában. Zivatar jelei is mutatkoztak, erre utaló felhőket terelgetett a tanyavilág fölé a nyugat felől érkező szélfuvalom. A két, csimbókos szőrű pulikutya jelezte, hogy az idegen az őrzésükre bízott területre érkezett.

Tovább>>>

Jávorka Ágnes
Lebegés

Egy pillantás
mi meghatároz, s visszakérdez
múltszagú jelenszövő pillantás
képekkel mintha itt lenne
lelketlen hova talán tovább
mámorba mártózott meghasadás
És nézem
kuszán kúszik be a sötét
átölelve éveim, s a távol
kicsinnyé zsugorodva pihen meg ölemben
Már nem szólok, hogy hangom
kínálja élő magam
Hagyom, mit is tehetnék
átjárt s belém ivódott
sejtelmes sóhajok óhaja
s nem kutatom
volt-e rég csak egy pillanatra épp
hogyan megszüljik magát kínjaimnak
vagy a fájdalom formázta alakká
hogyan legyen
mit sirassak semmit-érő sodródásaimban
váltott vágyak csodás csókjaival

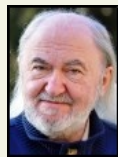

Derkovits Gyula: Koncert.

de már szakadozott a ponyva

egy zsákot kibontottam benne mandula volt
a mandulám
nem tudom mikor vehették ki
amikor mindig zárva tartottuk a kertkaput
a mocsári ciprus azt mondta jó itt
azt mondta jó itt a mocsárban

mivelhogy mégse formalin

Nógrádi Gábor
M. JÓZSEFNÉ, K. ILONA

Az íróasztalnál ott ül a férjem.
Ő jó, s igaz, sokat dolgozik értünk.
Ritkán néz fel, homloka homokos part,
tenger sebzi fel kagylóval, kavicssal.
Ez szép kép volt, de mit nekem a tenger!

Pethes Mária
Nagymosás

tenyerünkől kiröppen az ébredés
titka magok vagyunk akik csak
a teremtés szabadságát ismerik

a végső nap vagyunk és egyben a kezdet
szóaknak a szélben ami nyomorúságos
álmok éjjeléből felébreszti szívünket

tükör tág tekintete simítsd simára arcunkat
jövők terítsd ki kártyáidat a fényzúzalékkal
terített úton mi teljesül be fájdalommentesen

halk dallam hallatszik a madártojásból
utcalámpa zümmög megadom a hangot
hmmmm ez az »á«

ecetfa emeli karmesterpalcáját
összpontosít a kórus fényglóriás
madarak torkából hömpölyög a dal

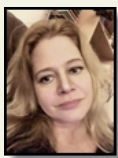
csörömpölnek a Tó hullámai tapssal felel
a part egy újságpapír ziláltan szárnyra kel
hajnal lila színéből kiszűri az erdő a fényszemetet

kő arcába kő mered tűnődő felhők
ténferegnek a nagymosás idejét
bizonytalan időre elnapoljuk

Albert Lőrincz Márton
Viharra áll

A tenger ringhat kobaltekén,
sót perget ki, mint oly régen
az Ölt sok szürke iszapot –
vizek, és mégsem ihatod.

A. Turi Zsuzsa
Gyermekhalál

A **nyár** fehér asztaláról lesöpörte
a szél az esküvő díszzeit,
iszonyat szűrődik be
s visszaverődik a fényes felületekről :
a csend s arabeszkek zuhannak
az érthetetlen labirintusába.

Csak "porszemnyi súly" voltál,
mégis a világmindenség,
s Marokkó **forró** homokjában
arccal Mekka felé
csavarodott köréd a végtelen véletlenszerű spirálja :
villanás, fénytörés, jeges elengedés.

A "mennyei kertekben"
"humít" illatát szórják rád az **angyalok**,
mögötted meghasadt szívek és semmit ölelő karok.
Szemed örvénye nem szippant többé be,
szívárgó **álomként** maradsz bennünk,
sírtam érted, de értelme nincs, ahogy annak sincs már,
ha nem sírok.

Oly messzire mentél, hogy már nem emlékszem,
eredetileg hová tartottál.

**az idézőjeles szavak a Koránból vették*

Kő-Szabó Imre
Kitakart szemmel

Simon Péter végzett a munkával. Iratait elrakta, bezárta a fiókokat. Felöltözött, kiment az utcára és elindul hazafelé. Az úttesten átment, nem is nézett körül, ez az átkelés már olyan megszokott volt számára. Hirtelen azonban autófékezés rázta fel. Visszanézett, ott állt előtte, pár méterre egy nagy szürke Audi. Nagyon megijedt. – Az anyád keservit, azt akarod, hogy elvegyék a jogosítványom? – egy dühös férfi kiabált ki az autóból. Lehetett olyan ötvenöt éves. Sötét szemüveget viselt. Egyedül ült a kocsiban. – Ha rövidlátó vagy, tegyél fel szemüveget! – mondta tovább az autóban ülő férfi. – Szarházi! – kiáltott rá válaszként Simon, és mint aki jól végezte dolgát, tovább indult.

Tovább>>>

Péter Erika
A feledés patinája

Eltűnnék a feledés hangtalanul
pergő homokórájában,
ám az emlékezés nem patinás
elefántcsont ereklyetartó,
inkább állat, amely él,
iszik, zabál és emészt.

Mi valaha táj volt,
ma kétdimenziós kép

Az ég is félhet feketén,
esőt vethet, mint derék
nagyapám a maggal tette,
az oly drága anyaföldbe.

Ha éhezem és szomjazom,
diskurálok a kis padon,
átvált a kobaltkék esőre,
s félelmeim ezüstfehérre.

benczes s gábor
a megszólíthatatlanhoz

ma gyar / ló homokkristályok karca
ordító kakasok sarkantyúja
száguldó kövek pattogása
malmok őrlte lángok közt ülök
a levegőben pókok szötte háló
a földön visszhangok árnyékai
újságpapírok plakátok betűinek tánca
a sarkokban gubbasztó csókok
fel kellene tekerni a gombolyagot
cinkék pintyőkék között sétálni
krétával körberajzolni az árnyakat
széttörni a hamisan szóló hegedűket
te megszólíthatatlan [nevedbe bújjik
minden hév rád hordja összes szennyét
mindenféle szalagba tekert érkező]
mosakodj meg a harmatos fűben

Szegő Judit
Gondolatok az akvárium előtt

Csendesen úsznak a halak,
s az akvárium fénye velük csillan.
Ma hangosabb lett az estharang,
mint ki felőled nehéz betegségről hírt ad...
Emlékfelhők gomolyognak bennem
két ifjúról, kikben régen együtt szikrázott a derű.
Felrémlik két kéz, melyen gyűrű villan,
majd fémesen koppan, gurul a földön
halkan, kétfelé, aranycsíkban...
Csendesen úsznak a halak,
s az akvárium fénye velük csillan.
Gyereakágyak, babakocsik, nevető csöppségek.
Iskolatáskák, füzetek, kamasz benyögések...
s a két gyűrű földön koppan, kétfelé gurul.
Hangos szavak, gyűlöletszikrák, évek...
majd mindez homályba borul,
s szeretetfények barátságáá érnek.
...és ma milyen korán alkonyul!
Milyen hangos lett az estharang!
Máskor szinte nem is hallani.
Nehéz betegség az, miről hírt ad,
s bennem felszakadt valami fájó,
valami jóvátehetetlen..
Csendesen úsznak a halak,
s az akvárium fénye megcsillan
lefolyó könnyeim...

hová váltakozó fények esnek:
éjszakai árnyak,
fákra hulló napsugár
és egy arc, mely ki akarja
szorítani a többiekét.

Márkus László
Origami

Lelkemből
Nap mint nap
Origamit
Hajtogat a sors
Mindig más és más
A figura
Kígyó
Nyúl
Daru
Róka
Pojáca
És poéta
De sosem oroszlán
Sas vagy sárkány
Mostanában
Túl gyakran
Bamba birka

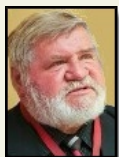
Demeter Zsolt
Phoenix

Lángok, szellemtüzek;
lázongó , lengő , lobogó,
Ezeregyéj lángok!

Piros, pajkos, pislákoló,
csalogató , csábos , csillogón
Játszó, lengőn lobogó!

Bódító , boldog, buja,
tikasztó , tüzes , tarka talány,
Mesevilágom, szerelmes lángom !

Ezeregyéj lángok,
Óriás máglyán állok.

Rada Gyula
Éjjel

Álmatlanságomért majd
megfizetsz egy álmosollyal,
hamis csókkal, fél öleléssel...
mert már mindent szabad
játszani e kifosztott sorssal,
árvaság véres ostorával.

...s a sóhajokat is elolthatod,
orromon, számon,
végzet kezéd,

Sapa Brown Haiku csokor

mily szép a mező -
minden egyes virága
bogárhangon hív
*

pillangót láttam
rózsabimbóra szállni -
csak egy levél volt
*

nem tudom nevéte
eme szép virágnak - csak
illatát érzem
*

tisztán hallani
ahogy kint a szél suttog
faleveleknek
*

a hegy lábánál
settenkedik már az Ősz
- lopna színeket

Fetykó Judit
az elgondolkozásról

gondolkozzak csak el magamon
s azt bizonygatja mert ő most hódít
megszerzi magának azt a férfit
mert kifut az időből s egyedül marad
elvégre nincs olyan sok így hatvanon túl
megeshet nem lesz akihez szóljak
hát gondolkozzak csak el magamon

volt aztán egy hosszan jajgatva sirató
neki most már nincs senkije
ki fogja őt eztán szeretni
ebben a kusza földi világban

és volt aki csak annyit mondott
ne zárjam ki magamból a világot
az ő szavai voltak hitelesek talán
megtapasztalva hosszú életében
az egyedüllét eufórikus fokozatait

gondolkozzak csak el magamon...
figyelmeztet ezt el ne feledjem
nincs gondolat és talán a nincsből
vagyok ahol magamon nem
gondolkodhatok el a napi rutinok
viszik kitöltik az időt s találok
számos értelmesnek tűnő pótselekvést
amikbe vajon beleférhet-e új keresése

Derkovits Gyula: A vasút mentén.

már nem éhezem,
csak érzem mi múlt,
s mi közeleg...

Soós József
TÁVOL, MINT AZ ÁLOM

Óh, ifjúság!
Merre jársz?

S hol nem találom.

S hol vannak a lányok?

Az egész olyan távol,
mint az álom,

...és Ő sincs már...

s a Nap is hiába süt...

Hideg van...

fázom...

Kovács Gabriella
Alzheimer

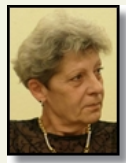
Csak lépeget és lépeget,
tán keresi a lényeket.
Csak lépeget és lépeget,
hogyan elérje a kék eget.
Az élte üres képkeret,
nappal vagy éjjel, egyre megy,
Ő lépeget, csak lépeget.
Elméje titkot rejteget,
megfejtetni őt nem lehet.
A lelke szárnyalna, meglehet,
de test-cellájában megreked.
Végigsétálja az életet,
míg eléri végre a végtelent.
S ha eljönnek érte az angyalok,
szemében ismét fény ragyog,
megérti végre a lényeket,
s az angyali Fényben lépeget.

Nyakó Attila
Könnyes tobozmosoly

Egy kiszikkadt tobozt hintáztat a szellő,
szára még szorítja a perzselő napon,
végzete megírva, tudja jól, hogy eljő,
csalogatja mélyből lágy túlevévalom.

Gyermekeit régen szétszórta az élet,
szerencsésebbekből délceg magonc fogant,
magányában érzi, hogy tavaszból tél lett,
nem fogalmaz már meg miért és hogyan.

Kozák Mari
A csend

Féltem – magamra hagyott a csend,
a tegnap ment, a mára rá se nézett,
nem hívta magával a holnapot,
mocskos házfalnak dőlt – hazudott,

került órát, néma percet, a pillanatot,
sáros tócsaszélén ült – hallgatott,
kettévált úton még léptet keresett
és ölelésre tárt gyenge kezeket,

aztán csak várt – vállára madarak,
tenyerébe nehéz álmok kéredzkedtek,
kereszthez térdelt – zsebébe rejtett
szavak egymással perlekedtek,

féltem – térdre rogyva kérleltem
a kegyetlen múlt időt,
egy percet adjon – tán esztendő,
a csendet mely hozzám nőtt...

...madarak csőrükbe rejtik,
a folyó viszi tova, házfalról csordul,
pihen levéltenyéren,
száraz ágon a holnapot hallgat
hófehér szárnya - takargat.

Thamássy Nagy Géza
ÍGY SZERETLEK

Így szeretlek.
Ahogy kezemből libbensz előlem
bohó mosollyal, játszón szemeimmel.
S így szeretlek, ahogy mint pillangó
repkedsz köröttem,
egyszer a múlt,
máskor a jelen intését feledve -
szállj, szállj vissza,
kérek a kezemre!

Hajnal Éva
vihar

nem tudom behúzni a cipzárt
beakadt
csak álldogálok kifordult esernyőmmel
ez a harmadik ami ezen a nyáron eltört
nem is értem miért nem tudnak
normális ernyőt gyártani
viharállót
az eső meg csak ömlik

Szeme előtt korhadt el az öreg kőrís,
láncfűrészek ültek aszott ágain tort,
elszálltak az évek, velük az erő is,
sose lesz már olyan szép a világ, mint volt.

Felhők játéka rég nem keríti lázba,
mit neki bársonyos hajnali harmatok,
villám verte vihar centrumában ázva
vár egy találatra - jobb is, ha hallgatok...

Ám valami történt, búskomor álmából
szokatlan kellemes, furcsa neszre ébredt,
látta, hogy két csinos kismadár téblábol
körülötte, és a csőreikben tépett

fűszálakat hoznak, huss, el, aztán vissza,
lassan minden puha, szalma, fodros boholy,
nem is tudta, hogy ily csiklandós, már tiszta
szívéből kacagott, könnyes tobozmosoly

ült ki az arcára, új értelmet kapott
élete, boldogan nézte, amint eggyé
válík a fészekkel, s elképzelte, ahogy
tavasszal neki is költ majd vörösbegyné...

minden könyvem elázik
már csak pár lépés és otthon vagyok
egyre több víz csorog a táskámba
amint a kulcsot keresgélem
vizes ruháimat lerángatva
itt állok mezítláb
mindenemből a vihar csöppög
törülköző után kapkodok
ruháim tócsákban a járólapon
hajszárítóval szárítgatom
petrit
erdős virágot
és a három esterházyt
milyen jó hogy mégse tettem be szymborskát
ő megúsza ezt a vihart
próbálok egyszerre menteni mindet
mégsem tehetek különbséget ugye
a lapok megbékélve tűrik a forróságot
vicces lehetek amint itt szerencsétlenkedem
ők biztos kedvesen élcelődnének rajtam
most
azon tűnődöm
milyen jó volna egy nagy vízhatlan zseb
a szívem ^{fű}

Magyar (s)irodalomtörténet

Köves József szerint

Sándor Sand a parton

- Ilyenkor, alkonyatkor a leggyönyörűbb a tenger... A víz feketedik, és a nap bordóvörös csíkot fest az égre meg a tengerre is... Bocsásson meg, ha megzavartam, uram. De láttam, hogy ön is a vizet figyeli. Illetve a napot, ahogy belebukik a víz kékségébe...
- Milyen szépen beszél, uram!
- Foglalkozásom volt valaha a cizellált, finom megfogalmazás.
- Talán politikus volt? Vagy előadó?
- Mondhatnám úgylis... De nem mondom. - Régi szokásom, hogy ilyenkor állva és két kezemet az ég felé nyújtva figyelem a naplementét. Óóóóh...
- Én meg kegyedet figyelem.
- Mert?
- Hogy mondjam... nem akarok tapintatlan lenni. Ülve... hm... sokkal sudárabbnak láttam.
- Sudárabbnak? Milyen rég hallottam ezt a szót. Sudár... Illik ide. Olyan, mint a napsugár. Napsudár... Szép szó, kicsit a múlt századé.
- Én is múlt századi vagyok... Végül is...
- Hát ha így vesszük, magam is a múlt század gyermekének számítok. Ötvenkilencben születtem...
- Itt, Fiumében?
- Ej, kedves uram, hiszen magyarul társalgunk!
- Való igaz, de hát meglehetősen sok magyar él itt meg Abbáziában.
- Persze, hiszen ez a mi tengerünk... Olykor-olykor. Bár én visszavonultan élek. Esténként kiülök ide a partra, szemlélni a hajókat, a vitorlásokat.
- Szereti a vitorlásokat?
- Nézni... Csak nézni... ahogy ide-oda billegnek a fehér vásznak... Valami nyugtató szelídség száll a lelkemre olyankor.
- Hát még ha elhajózna valamelyikkel. Az az igazi élmény... Én csak tudom, én sokat hajóztam ezen a tengeren. Nincs nagyszerűbb, mint suhanni szelek szárnyán.
- Ilyesmikről álmodtam én klagenfurti magányomban...
- Szép táj... A Wörthi tó különös ékesség ott a közelében. Persze nem magányosan. Senkije nem volt ott, uram? Akivel az élmények megoszthatóak...?
- Az az igazság, uram, hogy börtönben voltam. Ott nem osztható meg semmi senkivel.
- Bocsásson meg, nem akartam megbolygatni a múltját.
- Bolygatni? Ugyan, kérem. Nem vagyok érzékeny. Ami volt, elmúlt.
- Hmmm... És most itt él Fiumében?
- Igen. Kávében utazom.
- Az mit jelent?
- Vásárolok nagy tételben a gyarmatokról, és Budapestre szállítatom, ott fogom eladni. Szóval a Wörthi-tó... Na, annak köszönhetem a börtönt.
- ???
- Megismerkedtem ott egy lánnyal. Marie-nak hívták, az erdőfelügyelő lánya volt. Csúnya kis vöröske. De jó parti. Belém szeretett.
- Magába? Mosolygok. Mit szeretett magán?
- Mindig tudtam a nőkkel bánni. Szerelmes szép szavakat suddogni a cimpájuk mögé, s egy lehetetlen érzékeltetni a testi közelséget. Hogy beleborzongjanak, hogy vágyak ébredjenek bennük.
- Ó... mint egy költő.

- Az is vagyok. Voltam. Egyszóval feleségül vettem a szerencsétlent. És boldog volt velem. Apósomnak azt mondtam, megpályáztam egy könyvkiadó titkári stallumát. Tőle kértem kauciót. Bizalmatlan volt, magándetektívet fogadott. Bezártak... A fegyőrök azt mondták, én nem is vagyok férfi.

- Hanem?

- Lánynak születtem.

- Ne tréfálkozzék velem, ez lehetetlen.

- Minden lehetséges, kedves uram, még az is, hogy én tényleg nő vagyok. De Marie mégis tőlem szeretett volna gyereket. Na, arra képtelen lettem volna.

- Folytassa! Érdekel a meséje...

- Nem mese ez, gyermek, ahogy Arany tekintetes úr írta. Persze más ügyben. Szóval, egy ismert ügyvéd védett, Hets Ödön. Talán ismeri a nevét. Az én Emmám fizette. Az előző szerelmem, Eszéki Emma művésznő. Őt Nyíregyházán ismertem meg, ahová azért mentem, hogy személyesen tapasztaljam, hogyan védi a vajda azokat a szerencsétlen, ártatlan zsidókat a tisztaeszlári perben. Emma sose lett hűtlen hozzám, hiába derült ki, hogy lány vagyok.

- Maga bolond!

- Kraff Ebing professzor szerint nem vagyok bolond, csak más, mint a többiek. A legtöbben. De a történetem, úgymond, patológikus. Mert megnősültem. És nem először. De hát én én vagyok! Minden lépésemet a szeretet vezérelte. Velem született rendellenes nemi érzés – ezt írta a professzor. - Kívülről tudom: „[...] Rendkívüli tehetséget mutat irodalmi téren, emlékezőtehetsége csodálatos. [...] Egész megjelenése feszes, öntudatos, bátor. Tekintete értelmes, arcjátéka kissé komor színezetet árul el. A vád tárgyát képező cselekedetek kóros és meg nem fékezhető szexualitásával magyarázhatók. De kérdem én, rendellenes-e az, amiről nem tehetek?

- Hm... kezd ismerős lenni a története. Azt mondta, régebben verseket is írt...

- Igen, például az Új Időkben. Éj van körülöm kis szobámban, A szél zúgását hallgatom, Gondolsz-e rám e késő éjen Én szőke fűrtű angyalom. Ilyen sorok... És senkinek nem tűnt fel, hogy ezt nő nemigen írhatta férfinak.

- Tényleg nem tűnt fel... Ön tehát gróf Vay Sarolta?

- Gróf Vay Sándor, ha kérhetem... És önben kit tisztelhetek?

- Az említett verset én közöltem. Herczeg Ferenc vagyok, asszonyom. Vagyis uram.

Rab Zsuzsa

Otthagytott városomban

Valaki énhelyettem ittmaradt.
Elcseréltem velem a sorsomat.
Futamoz álmosan a zongorán,
temetőbe sétál ki délután,
gyereket pólyáz, szekrényben matat.
Valaki énhelyettem ittmaradt.

Az énnekem szánt sorsot pergeti.
Ezt a kisutcát hagytam itt neki,
ezt az ecetfát nyarai felett,
hitvesi ágyat, dombos szigetet,
halálíg-biztos társat hagytam itt,
ki ősszel rá meleg kendőt terít,
keresztelőket, temetéseket,
boros-toros bő nevetéseket,
víg névnapokat, apró gondokat,
sereg rokont, derék utódokat,
lángok-falta, vad esztendőik helyett
tisztos nyugalom, hosszú életet,
s csak néha egy névtelen sajdulást:
ezt akarta – vagy mást? Valami mást?
Valaki énhelyettem ittmaradt.
Küszöbére csempésztem sorsomat.
Ha tudna rólam, hogy gondolna rám?

Nem merek benézni az ablakán.

Ez a tavasz

Ebből a tavaszból
kimaradtak az orgonaágak,
a csikónyakú nárciszok,
meg a kékselyem íriszek,
meg a hóbortos papagáj-tulipánok.
Ebből a tavaszból
kidőltek a bokrok, a fák,
ebből a tavaszból
kizuhant az egész rügyező világ.

Ebből a tavaszból
kihulltak az emberi arcok,
csupán hangok hasítottak.
Karak nyúltak ki belőle,
óvtak, vagy eltaszítottak.

Üveghegy

Fények, rigók élnek velem.
Üveghegy túlfelen lakom.
Az ösvény régen jeltelen.
– Ajtómat sarkig tárhatorn.

De valahol már ellenem
cihelődik a fájdalom:
szerelem – kő a nyelvemen,
tüzes kereszt a hátamon.

Három alakban

VOLTAM –
már csupa titok vesz körül.
Arcom fölött regényes fűzfa bókol.
Foszló nyakkendőm lóg ki egy fiókból
és özvegyem arcára gyász kövül.

LESZEK –
még csupa titok vesz körül.
Ész tisztelet pátyolja megszülömet.
Leszek – még nem ígértem semmi
többet.
De elég ennyi. Mindenki örül.

VAGYOK –
csak közöny vesz körül
és mindenkinek a könyökén jönnek ki
szavaim és mozdulataim –
én vagyok a fölösleges, ha már megtelt
a villamos
én vagyok a sorban előttem álló
én vagyok akitől
szürkők a hétfő reggelek
én vagyok ki folyton az életével
traktálna téged
fölkelek és lefekszem ásítok és eszem
titkom nincs
kiszámítható vagyok és fölmérhető
robotgépbe táplált adataimból
megszületnék újra
ugyanilyennek
viselj el mégis, mert ennyi adott –
vagyok.

Bontott ágy naphosszat
összevissza dobálva.
A széken kés,
a földön párna.
Mosatlan edények,
kivégzett versek, lefejezettek.
Az évek visszafelé
csak pillanatok.
De évek előre a percek.
Abból a tavaszból,
odakintről, ijedten
lesnek be az orgonaágak.
Egy messzi világból
halványan idezöldel a kertem.

Hajdani hangomat keresik
a csikónyakú nárciszok,
kékselyem íriszek,
hóbortos papagáj-tulipánok.

Elprédált évek

Öböl-forma vízfolt az asztalon.
Elcsavarog partján az ujjam.

Szobám forró kazánfalán
elprédált évek kövesednek.

Messzi vizek fölött
siralok szárnya verdes.
Vad ajtók szárnya
verdes
a huzatban.

Dúdló

Felhővé foszlott az erdő,
söprik nyers szelek.
Heggyé tornyosult a felhő.
Hol keresselek?

Korhad tönkön üldögélek,
nyirkos fák alatt.
Nem tudom már, merre térjek,
honnan várjalak.

Virrasztom a fák tövében
szunnyadó telet.
Éneklek a vaksötétben,
lámásul neked.

Derkovits Gyula: Menekülés.

Ez a tavasz

Omlás
Házat ragaszt az ember: ketrecet,
vagy csigahéjat, vagy hús évre édent,
ki mit – de rakja-hordja, mint az állat,
élete élő nedvével tapasztja,
hiszi utolsó percig menedéknek,
egyetlennek a hűlő ég alatt.

Aztán
egyszercsak meglódul a négy fal,
egyszercsak mállik szét a fundamentum,
bukfencet vetnek gonddal hazahordott
hamutartók, könyvek meg vánkosok,
és már sziszegő levegő a négy fal,
levegő, de horzsolja a nyúzott bőrt,
ahogy az ember nekitántorul,
és tapogat a levegőfalak közt.
Meglíbben egy rongy, arcának csapódik
lába alatt szétroppan egy cserép –

Üveg-átlátszón, gipsz-törékenyen
megáll, mindennek kiszolgáltatottan,
fejét, ahogyan bírja, fölveti.

És akkor rászakadnak
az először-megérzett atmoszféra
vasbeton tömbjei.

Már egy segít csak:
azt is, ami a romok közt maradt,
emléktelenül elveszíteni.

Önarckép

Gyümölcskosár a januári kertben.
Hintaszék a behavazott verandán.
Konok szökőkút felhőszakadásban.
Gyertyacsonk, hogy a tűzvészt jobban lássák.

Gyűrött arc

Mit keresünk itt, cimboráim?
Szálkás tölgyasztalokra dőlve
csak dűnyögünk, kiki magában,
a pohár sajog csak dühünktől,
szeretetünket zsebrevágjuk,
magányunkat rejtjük pírulva,
röhögésbe csap szűkülésünk.
Határszéli reflektorcsóva
tekintetünk, keresztveződik,
s az asztal egy pontjára lankad.
Fejünk fölött idők suhannak,
pillanat-tötrészekből évek.
Mit keresünk itt, cimboráim?
Szavaink szappanbuboréka
szivárvánnyá még összeállna,
de egy ideje szavainknak
már csak halálunk adhat érvényt.
Mert ezüstpapír-pajzsainkon
összegyűrődött Isten arca.

Számadás

Falaim egyre vastagabbak.
Éveim egyre vékonyabbak.
Évszakokat villant az ablak.

Lehet

Hát még lehet? Mégis lehet?
Lehet?
Virágos isten küldött tégedet!
Megint veled? veled, veled, veled?
Az ócska sláger-dallam is nevet,
sajnos, a vénkisasszony is nevet,
mitagadás, a bácsi is nevet
nevet, nevet, hogy lehet,
hogy veled,
megint veled, hogy azértis, lehet,
hogy tiporjuk vakon az éveket,
külön-külön, mégis veled, veled,
a metrólépcsőn ifjú szédület
röpít és részegít, s az is nevet
és csúfolódón nyelvet öltöget,
azt mondja mégis, hogy lehet, lehet,
bócorgok majd, vénasszony, nélkülöd,
és zörgő szíved is szeret, szeret,
s már nem számoljuk rég az éveket,
már rég nem tudjuk, mi is lehetett,
kicsoda játszott velem és veled,
csak azt tudjuk, hogy lehet még, lehet –
sors ez? vagy harc? szerelem? szeretet?
Majd vénülök magamban, nem veled,
mint olvasón, morzsolok éveket,
pereg a múlt, a majdnem-lehetett,
és minden éjszakám veled, neked,
és minden reggelem neked, veled,
és mindig nélkülöd és nélkülöd,
halálos ágyamon, ott is veled.
Lehet, lehet, lehet? Már nem lehet.
Amire nem jutott szavam neked,
elmondja majd istenem-istened.

XC. zsoltárra

Elejitől
magamban kellett volna bíznom.
Most már
az öncsalás se tesz csodát.
Fejem alá szorítom
megszenvedett nyugalمام
húvös és tiszta vánkosát.

Sírvers

E műszer-józan korban
nem halt meg senki szebben
halálos végű korban:
szertelen bizalommal,
szertelen szeretetben.

Vicsorgó tükrök megharapnak.

Aszály mögöttem, üszkös évek.
Lapály előttem, tuskós évek.
Amennyit magam, annyit érek.
Egyedül semmitől se félek.

Csak senkit többé meg ne szánjak.
Maradjak ég-föld vándorának.
Magam-leverő lázadásnak.
Magam vétkéreől számadásnak.

Üveghegy

Fények, rigók élnek velem.
Üveghegyen túlfélre lakom.
Az ösvény régen jeltelen.
Ajtómat sarkig tárhatom.

De valahol már ellenem
cihelődik a fájdalom:
szerelem – kő a nyelvemen,
tüzes kereszt a hátamon.

Vizimalmok

Kelepeltek, doromboltak –
elnémultak, beomoltak.

A molnárok földbe dőltek,
sárga agyagot örölnek.

Áll a malom, él a malom
roskatagon, hallgatagon.

Loocsognak a rakoncátlan
fűzgallyak a Tapolcában.

Minek él az ilyen öreg?
Csak nyikorog, csak nyekereg.

Pocsolya a malomárok,
korhadt fogak a lapátok,

szemétdomb a döngölt udvar,
házereszig ér a dudva.

Áll a malom, él a malom,
roskatagon, hallgatagon.

Hogyha arra jár valaki,
marok búzáat vigyen neki

szórja bele garatjába,
szórja bele utoljára,

kegyeletből, irgalomból –
tán még egyszer földorombol.

Ferenczfi János

A lírai objektivációig

A költészetről gyakran mondják, hogy alanyi. Ez szükségszerű, hiszen a költészet akkor működik, ha megragadja a szavakon túlit. Ezt lehetetlen elérni, hacsak nem az alkotó legszemélyesebb ügye a vers.

Ezért is tartom tévedésnek azt, ha a verset a forma felől kezdik vizsgálni. Félreértés ne essék: a forma is fontos eleme a versnek, de önmagában nem vezet el a leglényegesebbhez. A vers akkor több szövegnél, ha megragadja az elmondhatatlant.

Az objektiváción azt a mozzanatot szokás érteni, amikor a művész tárgyi valósággá formálja a mondandóját. A képzőművészetek esetén egyértelmű mindez, hiszen ott valóban tárgyakat hoznak létre. Ugyanakkor a képzőművészet sem díszítőelemek, vagy illusztrációk alkotásában keresi a kiteljesedést, hanem a költészethez hasonlóan a kimondhatatlan megragadásában.

A költő viszont igen eszköztelen. A szavak létező elemei annak a világnak, amelyben a költő él, alkot, és kommunikál. Az alkotás nem más, mint a megfelelő szavak megválasztása és megfelelő szerkezetbe illesztése. Igen durvának tűnik ez a módszer más művészetek finom árnyalatokban gazdag eszköztárához képest. A szöveg leírása még nem objektiválás, holott a leírt, vagy lejegyzett szöveg elvileg anyagiasult megvalósulása a versnek. De az, amit leírunk, kinyomtatunk, vagy bármilyen módon írott formában rögzítünk, csupán szöveg. A kérdés az, hogy ebben a szövegben objektiválódik-e a vers.

Mi tehát a vers objektiválódása?

Térjünk rá egy kicsit a vers, illetve a költészet alkotásának a mechanikájára. A költő nem rímeket farag. Az rímfaragó, nem költő. A költő a vizsgált kérdést egészen személyessé igyekszik tenni. Átéli, átítatódik vele. Ezért is születnek a hatásos versek szenvedélyből, bánatból, örömből - tehát valamiféle érzésből -, nem pedig tudatos tervezésből. A vers szerelemgyerek. A költő átítatja a lelkét a témával - legyen az érzés, eszme, kétség -, s várja, amíg ehhez szavak kapcsolódnak. S ha résen van amikor az első lényeges szókapcsolat összeáll, akkor kell írnia. Sokszor igen hosszú idő telik el, mire egy vers inkubálódása eljut a verbalizálhatóság pillanatáig. Olykor közben más versek is megszületnek, mert hiszen az embert egyszerre több dolog is foglalkoztatja - miért lenne másként a költővel?

Ebből az következik, hogy amit a költő a versében szavakba foglal, az mélyen szubjektív, mert a tudatánál mélyebben kellett a témát befogadnia ahhoz, hogy ne szöveget, hanem verset alkosson. S a vers itt nem cél, hanem eszköz: eszköze annak, hogy a kimondhatatlant megragadja.

Ez azonban önmagában rejti azt a csapdát is, hogy hiábavalóan szubjektív költészet szülessen. A költőnek tisztában kell lennie azzal, hogy a költészet - szolgálat. Sokkal tovább kell a témát megtartania az inkubációs folyamatban, mintha csak önmagának keresné a válaszokat. A költőnek tudnia kell, hogy ő ember, s ami őt foglalkoztatja, az emberi, ami tehát más embereket épp úgy foglalkoztat. Ezért azt, ami ebben az inkubációs folyamatban szubjektívvé és konkrétá vált, tovább kell szűrnie, amíg általánossá nem válik. Úgy kell önmagának választ adnia, hogy az túlmutasson önmagán. Választ kell adnia mindazoknak, akik költői tehetség nélkül ugyan, de ugyanazt a választ keresik.

Olyan a jó vers, mint egy lámpa az utcán, amely mindenkinek megvilágítja azt, ami a fénykörében van; nem csak a lámpaszerezőnek. Ehhez tudni kell azt, hogy a vers kommunikációs eszköz. Azt, hogy általánossá szűrjük, úgy kell érteni, hogy sokak számára megragadhatóvá, bizonyos fokig megérthetővé kell redukálni a szöveget. A jó vers tehát populáris, mert a réteg vers csak korlátozottabban tudja betölteni a funkcióját. Ha úrkutató lennék, s írnék egy emlékkönyvbe való verset a kollégáimnak, bátran kommunikálhatnék a szakmánk zsargonjában. De ezt a fogászati asszisztensek aligha értenék. Ezzel tehát csorbul az a funkció, hogy sokak számára adja meg a választ. Ám ezt a hibát nem az úrkutatók követik el leggyakrabban, hanem a magas fokon edukált poéták, akik azt hiszik, az olvasótól elvárható, hogy ne az úrkutatásban, vagy a fogászatban legyenek kiműveltek, hanem az irodalomtudományokban. Lássuk be, épp úgy szűk réteg ez is, mint az úrkutatóké.

Ahogy a képzőművész a megalkotott forma által mindenki számára láthatóvá teszi (objektíválja) a mondandóját, úgy a költő ezzel az általánossággal, a sokak által befogadható, megérthető kifejezésmóddal objektíválja a maga válaszait. Ebből semmit sem von le az, hogy ezek a válaszok gyakorta nem racionálisak. Amennyiben a művészetek által megragadott kérdések többségére volnának megfelelő racionális válaszok, nem lenne szükség művészetekre. Amikor a szerelmes azt mondja: szeretlek, az mit jelent? Biokémiai folyamatokat? Ezekből fakadó, módosult tudatállapotot? Nyilván az emberi méltóság megcsúfolása, ha csupán ezen a szinten keresünk válaszokat. S amit találunk, nem is válasz, csupán tünet, amit az ember fizikai kivételése mutat. De, ha ez lenne a szerelem, akkor elő lehetne állítani kémiai úton. Milyen meglepő, hogy a gyógyszeripar még nem dobta piacra a tökéletes bájitalt. Az ugyanis csak a mesékben létezik. A metafizikai valóság mélyebb minden racionálisnál. Nagy kérdéseink racionálisan nem válaszolhatóak meg. E kérdésekre csak a hit és a művészet ad válaszokat. S amikor az olvasó irracionális módon arra a meggyőződésre jut, hogy a versből választ kapott, a vers akkor objektíválódott az ő számára. Ez pedig úgy történt, hogy az olvasó be tudta azt fogadni a maga szubjektumába, mélyebben, mint ami racionális.

A költő dolga tehát az, hogy addig szűrje a verset, amíg alkalmassá nem válik arra, hogy sokakban objektíválódhasson. Ez az a szint, ahol a költő túllép az emlékkönyvek kedves szövegein, de túllép önmagán is. Így születik meg az igazi vers, s minden ilyen versben újra és újra a költészet objektíválódik.

Eredeti Közlés: 2017. január, Holdkatlan.

